

פרק שלושה-עשר

חוק איסור מימון טרור

13.1 הקדמה

פיגועי ה-11 בספטמבר 2001 העלו את סוגיית מימון הטרור למרכז ההתעניינות של הקהילה הבינלאומית. בעקבותיהם הוצעה התפתחות החקיקה הבינלאומית בנושא, אשר מטרתה להלחם בטרור באמצעות עצירת מקורות המימון המזינים אותו⁸¹⁶.

בישראל, המתמודדת עם טרור לאורך כל שנות קיומה, היתה קיימת עוד לפני ההתפתחויות של השנים האחרונות חקיקה מפורטת, שנועדה לסייע למלחמה בטרור ובמימונו. חקיקה זו מצאה את ביטויה בעיקר בפקודה למניעת טרור⁸¹⁷ ובתקנות ההגנה (שעת חירום)⁸¹⁸.

בעקבות התעוררות המודעות הבינלאומית, והדרישה של הקהילה הבינלאומית להתאמת החקיקה הפנים-מדינתית לסטנדרטים מחמירים יותר, עיכנה והרחיבה גם מדינת ישראל את חקיקתה בתחום זה. השינוי העיקרי היה אישורו, ביום 29.12.04, של חוק איסור מימון טרור, התשס"ה-2005 (להלן: "חוק איסור מימון טרור")⁸¹⁹. החוק מוסיף על האמצעים החוקיים שהיו קיימים בנושא זה לפני חקיקתו, ומעדכן אותם.

חוק איסור מימון טרור מהווה, בראש ובראשונה, ציון דרך להצטרפותה של ישראל למאמץ הבינלאומי המוקדש למאבק במימון טרור, ועוסק בצעדים שעל מדינת ישראל לנקוט כדי לסייע לטיפול בטרור, לאו דווקא טרור המכוון כלפיה, אלא גם נגד יעדים אחרים ברחבי העולם. העקרונות הבינלאומיים אשר לאורם נחקק החוק, קובעים כי כל מדינה חייבת להלחם במימון טרור גם אם פעולות הטרור אינן נעשות בשטחה או מכוונות נגדה, שכן רק שיתוף פעולה בינלאומי יאפשר מאבק יעיל כנגד הטרור העולמי.

816 בשנת 1999, התקבלה אמנת האומות המאוחדות נגד מימון טרור – International Convention For Suppression of Financing Terrorism Un General/A/RES54/109, 25th February 1999 שהגדירה עבירה של מימון טרור, וכן קבעה, בין השאר, כי על המדינות לנקוט אמצעים לצורך זיהוי, גילוי, הקפאה או תפיסה של כספים המשמשים או מיועדים לשמש לביצוע מעשי טרור. אמנה זו נחתמה ואושרה על-ידי מדינת ישראל ביום 19.12.02, (כתבי אמנה, 19.12.02). ביום 28.9.01 התקבלה על ידי מועצת הבטחון של האו"ם החלטה 1373 בנושא מימון טרור.

817 פקודת מניעת טרור, התש"ח 1948, ע"ר 24, התש"ח, תוספת א', עמ' 73.

818 תקנות ההגנה (שעת חירום) 1945, ע"ר 1442, 1995, תוספת 2, עמ' 855.

819 ס"ח 1973, התשס"ה (10.1.2005) עמ' 76. לפי סעיף 54, החוק נכנס לתוקף ביום 1.8.05.

ארועי ה־11 בספטמבר הביאו את הגופים הבינלאומיים העומדים בראש המאבק בהלבנת הון להכרה כי קיים קשר בין הלבנת הון לבין מימון טרור.

בעקבות האירועים החליט ה־FATF, הארגון הבינלאומי אשר הוקם במטרה להלחם בהלבנת הון⁸²⁰, להרחיב את משימתו, ולשים דגש מיוחד גם על המאבק במימון טרור.

באוקטובר 2001 פרסם הארגון המלצות אשר יוחדו לטיפול במימון טרור⁸²¹. המלצות אלה, כמו ההמלצות שפרסם הארגון בנושא המאבק בהלבנת הון, מגבשות קווים מנחים לחקיקה פנימית באותן מדינות המבקשות לקבל גושפנקה בינלאומית, והכרה במעמדן כמדינות הנלחמות בהלבנת הון ובמימון טרור.

ההמלצות העיקריות של ה־FATF בנושא איסור מימון טרור, קובעות כדלקמן:

(א) על המדינות לאשרר אמנות והחלטות של האו"ם בנושא איסור מימון טרור⁸²².

(ב) כל מדינה צריכה להגדיר את מימון הטרור כעבירה פלילית⁸²³.

(ג) על המדינות לקבוע הוראות המאפשרות הקפאה מיידית של כספי טרור, וכן את תפיסתם והחרמתם⁸²⁴.

(ד) יש לחייב גופים פיננסיים לדווח על כספים הקשורים בטרור⁸²⁵.

(ה) על המדינות לספק זו לזו מידע וסיוע משפטי לצורך המאבק במימון טרור⁸²⁶.

חוק איסור מימון טרור אשר חוקק בישראל, מאמץ ומיישם את כל המלצות ה־FATF בנושא מימון טרור.

820 ראה בפרק 10 הדין ב־FATF.

821 ראה www1.oecd.org/fatf/SReCS_TF_en.htm

822 המלצה I.

823 המלצה II.

824 המלצה III.

825 המלצה VI.

826 המלצה V.

13.2 חוק איסור מימון טרור

חוק איסור מימון טרור הוסיף ועידכן, עם חקיקתו, את החקיקה שהייתה קיימת במדינת ישראל. חוק זה הסדיר בעיקר את הנושאים הבאים:

- א. הרחבת הגדרת העבירה של מימון טרור כך שתחול גם על מתן תגמול עבור מעשה טרור (כגון תיגמול משפחות מחבלים מתאבדים)⁸²⁷.
- ב. קביעת מנגנון להכרזה על ארגון כארגון טרור, גם אם אין לו זיקה לישראל⁸²⁸.
- ג. החמרת העונש על עבירות מימון טרור, משלוש שנות מאסר על-פי החקיקה הקודמת, לעשר שנות מאסר (בגין עשיית פעולה ברכוש במטרה לקדם מעשה טרור)⁸²⁹ או שבע שנות מאסר (בגין עשיית פעולה ברכוש תוך מודעות כי יש בה כדי לקדם מעשה טרור)⁸³⁰.
- ד. הגדרת עבירה חדשה של אי דיווח על פעילות פיננסית למרות קיומו של חשד שהפעילות קשורה ברכוש המממן פעילות טרור⁸³¹.
- ה. הרחבת סמכויות התפיסה והחילוט של כספים החשודים ככספי מימון טרור⁸³².
- ו. מתן סמכויות לשר הבטחון, או למי שהוא הסמיק לכך, להורות על תפיסה מינהלית של כספים החשודים ככספי טרור⁸³³.

חוק איסור מימון טרור מגדיר, לראשונה, מהו "מעשה טרור"⁸³⁴. על-פי הגדרה זו כולל "מעשה טרור" כל עבירה הנעשית על מנת להשפיע על ענין מדיני, אידיאולוגי או דתי, במטרה לעורר פחד או לכפות על גורם שלטוני לבצע מעשה או להימנע ממנו, והכל תוך פגיעה מהותית בגופו של אדם, בחירותו, ברכוש או בתשתיות.

827 סעיף 8 (א) לחוק.

828 סעיף 2 (א) לחוק.

829 סעיף 8 לחוק.

830 סעיף 9 לחוק.

831 סעיף 10 לחוק.

832 פרקים ד'-ח' לחוק.

833 סעיף 41 לחוק.

834 בסעיף 1, סעיף ההגדרות.

ההגדרה מתייחסת הן למטרה הכללית, שהיא קידום ענין מדיני, אידיאולוגי או דתי; הן למטרה הספציפית – שהיא לזרוע פחד או בהלה בציבור, או לכפות על הממשלה לעשות מעשה; והן לטיב המעשה – הפוגע פגיעה מהותית בגוף, בחירות, ברכוש וכדומה⁸³⁵.

הגדרת העבירה אינה מקנה כל משקל למניע של מבצע העבירה, ואין משמעות למידת הקבילות או הלגיטימציה של האידיאולוגיה אשר בשמה ולשם קידומה בוצעה העבירה.

החוק מחדש בכך שהוא מאפשר להכריז בישראל על אדם שהוא פעיל טרור, ועל חבר בני אדם שהוא ארגון טרור, וזאת על סמך מידע שנתקבל ממדינה אחרת, לפיהם אותו אדם או ארגון עוסקים בטרור⁸³⁶. ההכרזה נעשית על-ידי ועדת שרים, והיא מתייחסת רק לאדם שאינו תושב או אזרח ישראל, או לארגון זר שמרכז עסקיו אינו בישראל.

דרך הכרזה זו מצטרפת, ואינה גורעת כמובן, מן המסלולים הקיימים על-פי החקיקה הישראלית להכרזה על ארגון הפועל בישראל כארגון טרור, דהיינו לפי הדרכים הקבועות בתקנות ההגנה (שעת חירום) ובפקודה למניעת טרור⁸³⁷.

חוק איסור מימון טרור מגדיר שתי עבירות מימון טרור עיקריות, ברמות חומרה שונות. בכך דומה חוק איסור מימון טרור לחוק איסור הלבנת הון, המגדיר אף הוא שתי עבירות עיקריות, שונות בדרגות חומרתן, הנבדלות זו מזו בסוג הכוונה הדרושה לשם הרשעה על פיהן⁸³⁸.

העבירה החמורה⁸³⁹, אשר עונשה **עד עשר שנות מאסר וקנס**, הינה עבירת מטרה, והיא מוגדרת כאיסור ביצוע פעולה ברכוש **למטרות** טרור. עבירה זו כוללת מגוון

835 ראה דברי ההסבר להצעת חוק איסור מימון טרור, התשס"ג-2003; הצעות חוק הממשלה 43, מיום כ"א בתמוז התשס"ג (21 ביולי 2003), עמ' 552. יש לשים לב לשנויים בין הנוסח המוצע לבין הנוסח הסופי של החוק.

836 סעיף 2 לחוק.

837 סעיף 2(ד) לחוק.

838 סעיף 3 וסעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון.

839 סעיף 8 לחוק.

רחב של פעולות מימון, אשר נעשות **מתוך מטרה** לקדם או לתמוך בפעילות טרור, כגון: פעולה ברכוש במטרה לקדם או לממן ביצוע של מעשה טרור, או מתן תגמול עבור ביצוע של מעשה טרור, או פעולה ברכוש במטרה לקדם או לממן פעילות של ארגון טרור.

העבירה הפחות חמורה⁸⁴⁰, אשר עונשה **עד שבע שנות מאסר וקנס**, הינה ביצוע פעולה ברכוש טרור **מתוך מודעות** כי מדובר ברכוש טרור. הכוונה לביצוע **במודע** של פעולה ברכוש טרור, או פעולה ברכוש **מתוך מודעות** שיש בה כדי לקדם, לממן או לתגמל מעשה טרור.

החוק קובע **חזקה**, הניתנת לסתירה, לפיה מי שעושה פעולה ברכוש של אדם, בהיותו מודע לכך שאותו אדם הוא פעיל טרור, חזקה עליו שידע כי יש בפעולה כדי לקדם או לתגמל עבור מעשה טרור⁸⁴¹.

החוק מגדיר גם עבירה של הפרת חובת דיווח המוטלת על גופים פיננסיים ועל אנשים פרטיים, אשר מבצעים או מתבקשים לבצע פעולה ברכוש, ומתעורר אצלם חשד סביר כי הרכוש הוא רכוש הקשור בטרור. עונשה של עבירה זו הוא עד שנת מאסר אחת וקנס⁸⁴².

גופים אשר מוטלות עליהם חובות דיווח מכח **סעיף 7** לחוק איסור הלבנת הון, כגון: בנקים, חברי בורסה, נותני שירותי מטבע ועוד, אשר העבירו דיווח על פעילות חשודה לרשות לאיסור הלבנת הון, פטורים מלמסור דיווח נוסף על-פי חוק מימון טרור⁸⁴³.

חוק איסור מימון טרור קובע הוראות מפורטות לענין חילוט רכוש לאחר הרשעה בהליך פלילי, חילוט רכוש בהליך אזרחי, וסעדים זמניים. ההסדר בענין זה דומה מאוד להסדר בחוק איסור הלבנת הון.

840 **סעיף 9** לחוק.
841 **סעיף 9(ב)**, **(ג)** לחוק.
842 **סעיף 10** לחוק.
843 **סעיף 9(ב)** לחוק.

החילוט הוא חילוט חובה, אלא אם סבר בית-המשפט אחרת מנימוקים מיוחדים שיפורטו⁸⁴⁴.

אם הרכוש הקשור לעבירה אינו ברשות הנידון בשל מעשה שעשה שלא בתום לב, רשאי בית המשפט לצוות על מימוש הצו מתוך רכוש אחר של הנידון, בשווי הרכוש הקשור בעבירה⁸⁴⁵. אם אין ברשות הנידון רכוש מספיק למימוש צו החילוט, רשאי בית המשפט לצוות על מימוש הצו גם מתוך רכוש של אדם אחר, וזאת אם הרכוש הועבר על-ידי הנידון לאותו אדם במטרה למנוע את חילוטו⁸⁴⁶. בית המשפט רשאי לחלט נכסים הקשורים בעבירה אף אם אין הם נמצאים בחזקתו, בחשבונו או בשליטתו של הנידון⁸⁴⁷.

במסגרת הליך אזרחי ניתן לחלט בישראל רכוש של ארגון טרור שאינו נמצא בישראל, או רכוש הקשור למעשה טרור שנעשה ללא זיקה לישראל⁸⁴⁸.

החוק קובע כי רמת ההוכחה של העובדות והתנאים לצורך מתן צו החילוט האזרחי תהיה ברמה הנדרשת במשפט אזרחי, דהיינו, על פי מאזן ההסתברויות. כאן מבהיר המחוקק כי למרות שהעילה למתן צו החילוט הינה עבירה פלילית, רמת ההוכחה הנדרשת להוכחת ביצוע העבירה, הינה זו הנהוגה במשפט אזרחי⁸⁴⁹. להבדיל, חוק איסור הלבנת הון, הקובע הוראה מקבילה, אינו מבהיר מהי רמת ההוכחה הנדרשת⁸⁵⁰.

חוק איסור מימון טרור קובע סעדים זמניים⁸⁵¹, כולל סעדים זמניים הדרושים לשם

844 סעיף 12 לחוק.

845 סעיף 13 לחוק.

846 סעיף 14 לחוק.

847 סעיף 15 לחוק.

848 סעיף 22 לחוק.

849 ראה סעיף 22 לחוק איסור הלבנת הון המסדיר את הליך החילוט האזרחי, מבלי להתייחס לרמת ההוכחה הדרושה. ראה גם ענין שם-טוב, ה"ש 7, שבו קובע כבוד השופט חשין כי בסעיף 22 לחוק איסור הלבנת הון, נטל ההוכחה המוטל על המדינה הוא כנטל ההוכחה בהליך אזרחי, אך יש להביא ראיות העולות, מבחינת הכמות והמשקל, על הכמות והמשקל הנדרשים במשפט אזרחי רגיל. ראה דיון נרחב בתת פרק 7.3 העוסק בהליך חילוט אזרחי בחוק איסור הלבנת הון.

850 סעיף 24 לחוק.

851 פרק ח' לחוק.

סיכול מעשה טרור שאין לו זיקה לישראל⁸⁵². בדיון בבקשה למתן צו זמני רשאי בית המשפט לסטות מדיני הראיות ולקבל ראיה אף בלי לגלותה לטוען לזכות ברכוש, אם שוכנע כי גילויה עלול לפגוע בבטחון המדינה או ביחסי החוץ שלה⁸⁵³.

במסגרת הצווים הזמניים מאפשר החוק גם הליך של תפיסה מינהלית של רכוש טרור, הקשור בארגון טרור או מעשה טרור שאין להם זיקה לישראל, על-ידי שר הביטחון⁸⁵⁴. שר הביטחון, או מי שהוא הסמיך לכך, רשאי להורות על תפיסת רכוש טרור, אשר תפיסתו דרושה כדי לסכל מעשה טרור שאין לו זיקה לישראל, או שקיים חשש לעשיית פעולה אשר תכשיל את חילוטו.

הליך התפיסה המינהלית מקורו בדרישה הבינלאומית להקפיא (To freeze) או לחסום (To block) נכסי טרור. הוא דומה באופיו לצו הנשיאותי אשר הוצא על-ידי נשיא ארצות הברית, ג'ורג' בוש, מיד לאחר הפיגוע במגדלי התאומים⁸⁵⁵. בצו זה ציווה הנשיא לחסום רכוש של זרים שביצעו, או אשר היו חשודים בביצוע, פעולות טרור⁸⁵⁶. תכלית ההקפאה (או התפיסה המינהלית) היא הוצאת נכסים, לרבות כספים, ממחזור הנכסים והכספים המיועדים למימון טרור⁸⁵⁷. מדובר בסמכות מינהלית שהוענקה לצורך טיפול מיידי במקרים דחופים.

חוק איסור מימון טרור נכנס לתוקף ביום 1.8.05, כשישה חודשים לאחר חקיקתו, כדי לאפשר לרשויות להערך כיאות לאכיפתו.

בעקבות חקיקת החוק שונה שמה של הרשות לאיסור הלבנת הון ל"רשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור". מאגר המידע של הרשות אשר שימש עוד לפני חקיקת החוק גם לאיסוף מידע הקשור בטרור, ממשיך לשמש למטרה זו, כמובן, גם לאחר חקיקתו.

852 סעיף 34 לחוק.

853 סעיף 35 לחוק.

854 סעיף 41 לחוק.

855 ראה Executive Order, כמתפרסם באתר: www.state.gov/s/ct/rls/fs/2002/16181.htm.

856 ראה סעיף 1 לצו.

857 הצעת חוק איסור מימון טרור, ראה ה"ש 835, דברי הסבר לסעיפים 12-16.

13.3 תקנות ההגנה (שעת חירום) 1945 והפקודה למניעת טרור

במקביל לחוק איסור מימון טרור, ממשיכות לחול בישראל ההוראות הנוגעות למימון טרור הקבועות בתקנות ההגנה (שעת חירום) ובפקודה למניעת טרור. הוראות אלה מסדירות נושאים שונים הקשורים במאבק בטרור, וחוק איסור מימון טרור אינו פוגע בהן, אלא מתוסף אליהן.

תקנות ההגנה (שעת חירום) נותרו בתוקף מאז תקופת טרום המדינה, ויש להן מעמד נורמטיבי של חקיקה ראשית⁸⁵⁸.

התקנות מגדירות⁸⁵⁹ כ"התאחדות בלתי מותרת" חבר בני אדם אשר מסית למיגור חוקתה של ישראל (כך בלשון התקנה), גורם לשואה, או מסית לאיבה כלפי ממשלת ישראל או שריה, פוגע ברכושה של ממשלת ישראל, או מבצע מעשי טרור כנגד ממשלת ישראל, או כנגד עובדיה. לחילופין מוגדר כ"התאחדות בלתי מותרת" כל גוף, סניף, סיעה, מוסד, וכדומה, אשר שר הביטחון הכריז עליו שהוא התאחדות בלתי מותרת.

בתי המשפט, ובתי הדין הצבאיים בפרט, פירשו תקנות אלה באופן מחמיר: כ"התאחדות בלתי מוגדרת" הוגדר ארגון שיש בו שני חברים, לפחות, ובלבד שכל אחד מהם פועל במשותף עם האחרים, ויש להם מטרה משותפת של הטפה לטרור ופעילות טרור⁸⁶⁰.

858 ראה: 11 "The Israeli Legislation against Terrorist Financing" Plato-Shinar R. *Journal of Financial Crime*, Number Four, 366.

859 **סעיף 184(1)** לתקנות.

860 Ruth Plato-Shinar, ה"ש 858, בעמ' 367. למשל, בעבמ"צ 1/98 **התובע הצבאי הראשי נ' חנ"ר ואח'**, תק-צב 98(3), 1, נידון עניינם של ארבעה צעירים דרוזים מרמת הגולן, שהורשעו בביצוע פעולות של הצתת מבנים של שלטונות ישראל ושל חשודים בשיתוף פעולה עם השלטונות. הארבעה הואשמו, בנוסף, גם בעבירה של חברות בהתאחדות בלתי מותרת, אך זוכו מאישום זה. המדינה הגישה ערעור כנגד הזיכוי מעבירה זו. בית הדין שלערעור הרשיע את הארבעה, וקבע: "כל שנדרש, בהתאם לפסיקה ולספרות, הנו מספר מינימאלי של חברים (שניים או שלושה), ידיעת כל אחד מהחברים כי הוא פועל גם מטעמם של אחרים ומטרה משותפת של חברי האירגון, המשתמשים בפעולותיהם, כאמור לעיל, בתעמולה או במעשי טרור המכוונים כנגד ממשלת ישראל או כנגד עובדיה (במקרה של עבירה לפי תק' 85(1) לתקנות ההגנה). המדובר בכל התאגדות במשמעות הרחבה של מושג זה. אין צורך בהליכי קבלה טכניים או רישמיים, לרבות רישום ותיעוד, אלא ב'חברות מעשית' הבאה לידי ביטוי בעצם ההצטרפות לאירגון."

התקנות קובעות כי כתוצאה מהכרזתו של שר הביטחון על ארגון כ"התאחדות בלתי מותרת", על כל אדם המחזיק או שולט ברכוש של ההתאחדות, או אשר חייב לה כסף, להודיע על כך לשר האוצר⁸⁶¹. שר האוצר רשאי להחרים רכוש זה⁸⁶², ובעל השליטה ברכוש לא יפעל ברכוש אלא על-פי הוראותיו⁸⁶³.

התקנות מגדירות שורה של עבירות⁸⁶⁴, הכוללות החזקה ברכוש של ההתאחדות הבלתי מותרת, ואיסוף תרומות עבורה. העונש הצפוי בגין עבירות אלה יכול להגיע לעשר שנות מאסר או קנס.

הפקודה למניעת טרור נחקקה עם הקמת המדינה. כאן מוגדר "ארגון טרוריסטי" כחבר אנשים המשתמש בפעולותיו במעשי אלימות העלולים לגרום למוות או לחבלה, או באיומים במעשי אלימות כאלה. "חבר בארגון טרוריסטי" כולל אדם המשתתף בפעולותיו, מפרסם דברי תעמולה לטובתו, או אוסף כספים או חפצים לטובת ארגון טרוריסטי או פעולותיו⁸⁶⁵.

הפקודה קובעת כי כדי להוכיח שחבר אנשים מסוים הוא ארגון טרוריסטי, מספיק להוכיח כי אחד או יותר מחבריו ביצעו מטעמו מעשי אלימות העלולים לגרום למוות או לחבלה, או איומים במעשים כאלה, או כי אחד או יותר מחבריו הכריזו מטעמו שאותו חבר אנשים אחראי או מעורב במעשי אלימות או איומים כאלה⁸⁶⁶.

הכרזת הממשלה על חבר אנשים כארגון טרוריסטי תשמש כהוכחה לעובדה זו בכל דיון משפטי, אלא אם יוכח ההיפך⁸⁶⁷. לכאורה יכול הארגון להוכיח את ההיפך, אולם בפועל ניתנה לממשלה בעניין זה אוטונומיה רחבה ביותר, ובתי המשפט אינם נוהגים להתערב בקביעותיה. הממשלה אינה צריכה לנמק את הכרזתה, ואינה מחוייבת לבחון אותה מחדש מעת לעת⁸⁶⁸.

861 סעיף 84 (א)(2) לתקנות.

862 סעיף 84 (ב)(2) לתקנות.

863 סעיף 84 (ג)(2) לתקנות.

864 סעיף 85 לתקנות.

865 סעיף 1 לפקודה למניעת טרור, התש"ח-1948.

866 סעיף 7 לפקודה.

867 סעיף 8 לחוק.

868 R. Plato Shinar, ראה ה"ש 858, בעמ' 368.

הפקודה מגדירה כעבירה כל ביצוע של תפקיד ניהולי או אחר בארגון (עד עשרים שנות מאסר)⁸⁶⁹, חברות בארגון (עד חמש שנות מאסר)⁸⁷⁰, פרסום או החזקת חומר תעמולה, או גילוי הזדהות עם ארגון טרוריסטי (עד שלוש שנות מאסר)⁸⁷¹.

הפקודה מתייחסת להיבט של מימון טרור בשני אספקטים. בהגדרה של "חבר בארגון טרור" כלול מי שאוסף כספים או חפצים לטובת ארגון כזה, וחברות בארגון טרור גוררת, כאמור, עונש של עד חמש שנות מאסר⁸⁷². מי שלא אוסף כסף למען ארגון טרור, אך תורם לו מכספו או מעמיד לרשותו חפץ כדי שישמש אותו או את חבריו, מבצע גם הוא עבירה, אשר עונשה עד שלוש שנות מאסר⁸⁷³.

הפקודה מקנה לבית המשפט סמכות להחרים רכוש של ארגון טרור, ורכוש הצפוי להחרמה ניתן לעיקול על-פי החלטת מפכ"ל המשטרה⁸⁷⁴.

הפקודה קובעת כי כל רכוש הנמצא במקום המשמש לארגון טרור כמקום פעולה, וכן כל רכוש הנמצא בחזקתו של חבר בארגון טרור, יחשב לרכושו של ארגון טרור, אלא אם יוכח ההיפך⁸⁷⁵.

869 סעיף 2 לפקודה.

870 סעיף 3 לפקודה.

871 סעיף 4 (ב), (ז), (5) לפקודה.

872 סעיף 1 ר-3 לפקודה.

873 סעיף 4 (ד) ר-1.

874 סעיף 5 (ב) לפקודה.

875 סעיף 51(ג) לפקודה, ראה למשל בת"פ 216/03 מדינת ישראל נ' זליגר – גזר הדין בדינים מחוזי, כרך לד(8), 610, בענין זה הורשע חבר "המחותרת היהודית החדשה", בשורת עבירות הקשורות לפעילותו הטרוריסטית, ביניהן חברות בארגון טרוריסטי לפי סעיף 3 לפקודה למניעת טרור, בגין כך שהיה חבר בהתארגנות טרוריסטית של יהודים, ששמה לה למטרה לבצע פיגועים כנגד ערבים באזור יהודה ושומרון. מדובר בארגון טרור שביצע בשנים 2001-2002 שורה של פיגועי ירי לעבר כלי רכב של ערבים והנחת מטענים, שבמהלכם נרצחו שמונה אנשים ונפצעו שישה-עשר; וכן ארבעה פיגועים וניסיונות פיגוע של הנחת מטעני חבלה, רובם באזורים של בתי-ספר, אשר בשניים מהם נפצעו מספר תלמידים ועוברי אורח. כבוד השופט נועם, מתייחס למונח "ארגון טרוריסטי" וקובע: "למונח 'ארגון טרוריסטי' ניתן פירוש מצמצם ההולם רוח הפקודה ותכליתה האמורה. על רקע זה ראתה הפסיקה לנכון לכלול במונח יסודות נוספים: האחד – שמניעיהם של אנשי הארגון אינם אישיים אלא אידיאולוגיים, ושמתרתם אינה עבריינית גרידא אלא מכוונת להשגת שינוי מדיניות; והשני

פרשה בטחונית אשר העסיקה את דעת הקהל בישראל היתה פרשת **בכירי הפלג הצפוני של התנועה האיסלאמית**⁸⁷⁶. בפרשה זו הועמדו לדין חמישה בכירים בתנועה ובשני תאגידים, אשר נטען כי קשרו קשר להקמת מוסדות של התנועה, כדי לגייס כספים מארגוני חמאס בחוץ לארץ, ולהעבירם לארגוני צדקה של החמאס ביהודה, שומרון ורצועת עזה, למוסדות התנועה בישראל, וכן לאסירים ועצורים שהיו מעורבים בעבירות ביטחוניות ובפעילות טרור, בכדי לקדם את מטרות הארגון. במסגרת הסדר טיעון אליו הגיעו הצדדים, נשמטו מספר לא מבוטל של עבירות שיוחסו לנאשמים (כגון: חברות בארגון טרוריסטי, קשירת קשר לביצוע פשע, מסירת ידיעות לאויב ועוד), הנאשמים הורשעו בעבירות בטחוניות וכלכליות (מגע עם סוכן חוץ, ביצוע שירות עבור התאחדות בלתי מותרת, החזקת קרנות השייכות להתאחדות בלתי מותרת, הלבנת הון ועוד). על הנאשמים הוטלו עונשי מאסר בפועל, שנעו בין שנתיים וחצי לארבע שנות מאסר.

להוראות תקנות שעת חירום ולפקודה למניעת טרור מצטרפות גם הוראות **חוק העונשין**, המגדירות כעבירה: הסתה לאלימות או לטרור⁸⁷⁷, החזקת פרסומים אסורים לשם הפצתם⁸⁷⁸, וכן התאגדות אסורה⁸⁷⁹.

חוק העונשין מתייחס לשני היבטים של מימון טרור: תשלום דמי חבר, ומתן תרומה להתאגדות אסורה. החוק מגדיר שתי פעולות אלה, וכן שידול למתן דמי חבר או תרומה, כעבירה אשר עונשה ששה חודשי מאסר⁸⁸⁰.

תשלום דמי חבר פירושו מתן תשלום קבוע לארגון, אפילו אם מבצע התשלום אינו חבר בארגון. תרומה, לעומת זאת, כוללת גם מתן כספים לארגון באופן חד פעמי.

– שמאחורי מעשי האלימות שעושה הארגון עומדת הכוונה להשיג את מטרותיו הנ"ל באמצעות הטלת אימה ופחד (ראו והשוו: ע"פ 11/58 **מנקס נ' היועץ המשפטי לממשלה**, פ"ד יב 1905, בעמ' 1951, 1952; ת"פ (י-ם) 203/84 **מדינת ישראל נ' ליבני ואח'**, פ"מ תש"ן(3) 330). אין זה תנאי, כי לארגון יהיה מבנה פורמלי; אין צורך להוכיח קיומה של היררכיה; ודרכי החברות בארגון יכולות להיות רבות ומגוונות, כמו הצטרפות לאחד ממעשיו. זליגר נידון לעשר שנות מאסר, מהן שמונה בפועל.

876 דינים מחוזי, כרך לד(10), 535.

877 **סעיף 2ד144** לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

878 **סעיף 3ד144** לחוק.

879 **סעיף 145** לחוק.

880 **סעיף 148** לחוק.

ניתן להרשיע בעבירה מי שמשדל לביצועה, אף אם השידול לא הצליח, והתשלום לא בוצע בפועל⁸⁸¹.

13.4 סיכום

ניתן אם כן, לראות, כי בחקיקה הישראלית היו קיימים, עוד לפני חקיקתו של חוק איסור מימון טרור, סעיפי חוק לא מעטים המתייחסים לטרור ולמימונו, ומאפשרים את המאבק בו. יחודו של חוק איסור מימון טרור בכך שהוא מתמקד בהיבט המימון, מגדיר מימון טרור בצורה רחבה ומדויקת, ונותן בידי הרשויות כלים יעילים ואפקטיביים לטיפול בנושא זה, כולל הוראות חילוט והחרמה של רכוש אשר תחולתן רחבה ביותר.

בנוסף, יחודו של החוק בכך שהוא קובע סמכויות בקשר לארגוני טרור שאין להם זיקה לישראל, והם אף אינם פועלים כנגדה.

עם חקיקת החוק הצטרפה ישראל למעגל העולמי הנאבק באמצעות חקיקה מעודכנת במימון פעילות טרור.

881 R. Plato Shinar, ראה ה"ש 858, בעמ' 369.